

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Małgorzata Motylow

KNO.410.005.01.2022

RPW/110971/2022 P
Data: 2022-10-17

Pan
Przemysław Czarek
Minister Edukacji i Nauki
Ministerstwo Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/003 Udostępnianie informacji publicznej przez jednostki administracji rządowej

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 50 00, F +48 22 444 57 93
NIK@NIK.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ministerstwo Edukacji i Nauki ¹ , ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, powstałe z dniem 1 stycznia 2021 r. w wyniku przekształcenia Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej ² .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Przemysław Czarnek Minister Edukacji i Nauki ³ od 19 października 2020 r., zwany dalej „Ministrem”. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił pan Dariusz Piontkowski – Minister Edukacji Narodowej, od 4 czerwca 2019 r. do 18 października 2020 r. ⁴ , pani Anna Zalewska – Minister Edukacji Narodowej od 16 listopada 2015 r. do 4 czerwca 2019 r. ⁵
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej.2. Prawidłowość realizacji zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (do 15 lipca), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁶ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego.
Kontroler	Grzegorz Jasionek, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 21529.

II. Ocena ogólna⁷ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA
I UZASADNIENIE

W latach 2019-2022 (do 15 lipca) Minister Edukacji i Nauki⁸ w większości przypadków zgodnie z przepisami prawa, a w szczególności z przepisami ustawy dnia 6 września 2021 r. o dostępie do informacji publicznej⁹, realizował zadania dotyczące udostępniania informacji publicznej.

W celu prawidłowej realizacji obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej w Ministerstwie zapewniono właściwe warunki organizacyjne niezbędne do udostępniania informacji. W tym celu wyznaczono w Ministerstwie komórki i osoby odpowiedzialne

¹ Dalej: MEiN lub Ministerstwo.

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz zniesienia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. poz. 2334).

³ Postanowienie Nr 1131.38.2020 Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 19 października 2020 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów (M.P. poz. 974).

⁴ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 czerwca 2019 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.7.2019 (M.P. poz. 477). Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 listopada 2019 r. nr 1131.24.2019 o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1092).

⁵ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 16 listopada 2015 r. o powołaniu w skład Rady Ministrów (M.P. poz. 1091). Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 3 czerwca 2019 r. o zmianie w składzie Rady Ministrów nr 1131.6.2019 (M.P. poz. 476).

⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: ustawa o NIK.

⁷ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁸ Do 19 października 2020 r. Minister Edukacji Narodowej.

⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 902. Dalej: udip.

za realizację zadań związanych z udostępnieniem informacji. Na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej¹⁰ Ministerstwa opublikowano informacje o zasadach udostępnienia informacji publicznej. Strona internetowa BIP prowadzona była rzetelnie, a stwierdzone w niej braki (dotyczące redakcji i obsługi strony) Ministerstwo uzupełniło w trakcie kontroli NIK.

W latach 2019-2022 (do 30 kwietnia) do Ministerstwa wpłynęło łącznie 1074 wniosków o udostępnienie informacji publicznej. W przypadku 1072 wniosków Ministerstwo załatwiło sprawę poprzez wystosowanie pisma do wnioskodawcy, a dwa wnioski zostały wycofane przez wnioskodawcę. W stosunku do dziesięciu wniosków (1,0%) Minister wydał decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej.

Udostępnienie informacji następowało w sposób i w formie zgodnej z żądaniem wnioskodawcy. Czynność odmowy udostępnienia informacji dokonywana była w formie decyzji administracyjnej, która spełniała wymogi określone w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹¹. Udostępniane przez Ministerstwo w portalu otwartych danych (dane.gov.pl) informacje sektora publicznego do ponownego wykorzystania były systematycznie weryfikowane i aktualizowane. Prawomocne wyroki sądów administracyjnych w zakresie udostępniania informacji publicznych zostały przez Ministerstwo wykonane. Ministerstwo udzielało informacji publicznej również poprzez wywieszenia w siedzibie Ministerstwa.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- wydaniu z opóźnieniem wynoszącym 84 i 55 dni dwóch decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia informacji publicznej, co było niezgodne z art. 13 ust. 1 udip;
- niedochowaniu terminów na udostępnienie informacji uregulowanych w art. 13 udip;
- nieopracowaniu i nieopublikowaniu planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, co było niezgodne z art. 14 ust 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami¹²;
- niezamieszczeniu na stronie BIP Ministerstwa pełnych informacji o przebiegu i efektach kontroli, co było działaniem nierzetelnym.

W opinii NIK stwierdzone nieprawidłowości dotyczące przekroczenia ustawowych terminów na udostępnienie informacji publicznej świadczą o niewystarczającym monitorowaniu procesu realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie warunków prawnych i organizacyjnych umożliwiających prawidłową realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej

Opis stanu faktycznego

Wewnętrzne regulacje w zakresie udostępniania informacji publicznej przez MEiN zostały określone w: regulaminie wewnętrznym Biura Ministra MEiN, procedurze postępowania z dokumentacją w MEiN w zakresie wewnątrz ministerialnego obrotu dokumentacją oraz zarządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z 4 marca 2021 r. w sprawie wprowadzenia w MEiN instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie

¹⁰ Dalej: BIP.

¹¹ Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm. Dalej: Kpa.

¹² Dz. U. z 2020 r. poz. 1062, ze zm.

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego¹⁴. W Ministerstwie nie przyjęto w sposób formalny odrębnych, szczegółowych zasad lub procedur dotyczących postępowania w procesie udostępniania informacji publicznej, w tym w BIP oraz na wniosek. Informacje publiczne udostępniane są poprzez: stronę podmiotową BIP MEiN oraz na wniosek o udostępnienie informacji¹⁵. MEiN nie opracowało i nie udostępniło na stronach BIP wzoru wniosku o udostępnienie informacji publicznej. W regulaminach wewnętrznych Biura Ministra nie uregulowano zasad pobierania przez MEiN opłat za udostępnianie informacji publicznej oraz zasad udzielenia informacji publicznej w okresie pandemii COVID-19.

Zgodnie z ww. regulaminem BM MEiN koordynuje zadania wynikające z przepisów o dostępie do informacji publicznej, w tym także rozpatruje wnioski o udostępnienie informacji publicznej. Regulamin wewnętrzny przewiduje również możliwość odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej przez kierownika komórki organizacyjnej właściwego departamentu merytorycznego.

Wszystkie sprawy dotyczące rozpatrywania wniosków o udostępnienie informacji publicznej prowadzone są w systemie „Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją” (EZD). Projekt odpowiedzi na wniosek o udostępnienie informacji publicznej, po uzyskaniu niezbędnych wkładów merytorycznych, przygotowujący jest przez pracownika prowadzącego sprawę, a następnie przekazywany do podpisu dyrektora/zastępcy departamentu. Odpowiedź na wniosek wysyłana jest drogą elektroniczną, pocztą tradycyjną lub mailową, zgodnie z oświadczeniem wnioskodawcy. Potwierdzenie wysłania odpowiedzi załączane jest każdorazowo w systemie w EZD.

(akta kontroli str. 39-123, 229-233)

W okresie od 1 stycznia 2019 r. do 16 sierpnia 2021 r. w Ministerstwie Edukacji Narodowej¹⁶ i MEiN sprawy związane z udostępnianiem informacji publicznej należały do właściwości Departamentu Informacji i Promocji (dalej: DIP). Zgodnie z zarządzeniem nr 49 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 4 grudnia 2017 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego MEN¹⁷, zarządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Edukacji Narodowej¹⁸ oraz zarządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego MEiN¹⁹, do zakresu działania DIP należały sprawy dotyczące m.in. koordynowania zadań wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej oraz prowadzenia i redagowania stron internetowych BIP. Sprawy dotyczące udostępniania informacji publicznej zostały uregulowane w regulaminach wewnętrznych DIP. W okresie od 9 lutego 2018 r. do 15 stycznia 2021 r. prowadzenie i redagowanie BIP, koordynacja i nadzorowanie zadań wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej należały do zakresu działania Wydziału Promocji DIP, a od 12 stycznia 2021 r. do zakresu działania Wydziału Promocji Edukacji tego departamentu.

Od dnia od 16 sierpnia 2021 r. za koordynowanie zadań wynikających z przepisów w zakresie udostępniania informacji publicznej i od 15 września 2021 r. za prowadzenie i redagowanie stron internetowych BIP - odpowiada Biuro Ministra²⁰ (dalej: BM). Zgodnie z regulaminem

¹⁴ Zarządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt oraz instrukcji w sprawie organizacji z zakresu działania archiwum zakładowego (Dz. Urz. Ministra Edukacji i Nauki poz. 28).

¹⁵ Informacja o możliwości złożenia wniosku znajduje się w zakładce „Dostęp do informacji publicznej” dostępnej w panelu „Załatw sprawę” na stronie MEiN. W zakładce „Dostęp do informacji publicznej” znajduje się informacja, że wnioski należy kierować na adres MEiN – BM: ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa, tel.: (0-22) 34-74-457 lub za pomocą adresu e-mail: informacja@mein.gov.pl. W tym miejscu znajduje się także wzór klauzuli o zgodzie wnioskodawcy na przetwarzanie danych osobowych.

¹⁶ Dalej: MEN.

¹⁷ Dz. Urz. Ministra Edukacji Narodowej poz. 47, ze zm.

¹⁸ Dz. Urz. Ministra Edukacji i Nauki poz. 8.

¹⁹ Dz. Urz. Ministra Edukacji i Nauki z 2021 r. poz. 1, ze zm. Dalej: regulamin organizacyjny MEiN z 31 grudnia 2020 r.

²⁰ Zarządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 13 sierpnia 2021 r. zmieniające zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Edukacji i Nauki (Dz. Urz. Ministra Edukacji i Nauki poz. 95).

wewnętrznym BM, w okresie od 11 października 2021 r. do 23 lutego 2022 r. sprawy dotyczące prowadzenia i redagowania stron internetowych BIP oraz koordynowania zadań wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej należały do właściwości Wydziału Komunikacji Edukacji. Od dnia 23 lutego 2022 r. do 4 marca 2022 r. prowadzenie i redagowanie stron internetowych BIP MEiN należało do właściwości Wydziału Komunikacji BM, a koordynowanie zadań wynikających z przepisów o dostępie do informacji publicznej należy do właściwości Wydziału Informacji i Obsługi Administracyjnej BM. Od dnia 4 marca 2022 r. koordynowanie zadań wynikających z przepisów o udostępnianiu informacji publicznej oraz przygotowywanie, udostępnianie i zarządzanie treścią BIP należy do zakresu działania Wydziału Informacji BM.

(akta kontroli str. 39-293)

1. W okresie objętym kontrolą w MEN/MEiN udostępnianiem informacji publicznej mogły zajmować się wszystkie departamenty, ale koordynacją i nadzorem nad realizacją zadań z tego zakresu przypisana była do jednego departamentu (DIP oraz BM). BM realizowało wnioski zarówno dotyczące oświaty oraz szkolnictwa wyższego i nauki. W 2022 r. (do 23 maja) 91% wszystkich wniosków o udostępnienie informacji publicznej zostało zrealizowanych przez BM.

Z informacji przedłożonej przez z-cę dyrektora BM Ministerstwa wynika m.in., że wszystkie sprawy dotyczące wniosków o udostępnienie informacji publicznej prowadzone były przez MEiN w systemie „Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją” (EZD). Pracownik BM, do którego należało prowadzenie spraw dotyczących koordynowania zadań wynikających z przepisów udip rozpatrywał wniosek, a w przypadku, gdy BM nie było właściwym do jego rozpatrzenia, kierowana była prośbą o wkład do właściwych komórek merytorycznych Ministerstwa. Po uzyskaniu stanowiska departamentu właściwego, w razie wątpliwości co do sposobu rozpatrzenia wniosku, sprawa mogła być skierowana do zaopiniowania przez departament prawny w celu rozstrzygnięcia, czy określona informacja stanowi informację publiczną i czy podlega udostępnieniu. Komórka prawna udzielała również wsparcia merytorycznego na etapie wydawania decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej, opiniując projekt decyzji. Pozyskane wkłady i opinie były wykorzystywane do opracowania projektu odpowiedzi, który był przekazywany do podpisu dyrektora lub zastępcy departamentu. Odpowiedź na wniosek wysyłana była drogą elektroniczną, pocztą tradycyjną lub mailową. Potwierdzenie wysłania odpowiedzi załączane jest każdorazowo w systemie w EZD.

(akta kontroli str. 39-40, 229-233)

Ministerstwo nie prowadziło, poza rejestracją spraw w EZD, rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Zastępca dyrektora BM MEiN, wyjaśnił, że udip nie nakłada na organ obowiązku prowadzenia rejestru wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Zauważył, że ze względu na specyfikę organizacji obsługi wniosków o udostępnienie informacji publicznej w Ministerstwie, prowadzenie rejestru byłoby utrudnione z tego względu, że zadania z zakresu realizacji wniosków wykonują również i inne departamenty, a koordynowanie zadań wynikających z przepisów udip przez BM polega w dużej mierze na koordynowaniu pozyskiwania wkładów i opinii departamentów w celu realizacji wniosków.

(akta kontroli str. 418-425)

Odnosząc się do sposobu monitorowania w MEN/MEiN przestrzegania terminu określonego przepisem art. 13 ust. 1 udip, zastępca dyrektora BM wyjaśnił, m.in., że obowiązujące w Ministerstwie regulacje zapewniają nadzór nad terminowością realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej. Pismo (w tym dotyczące prolongaty terminu) jest przygotowywane przez pracownika prowadzącego sprawę, a następnie przekazywane do podpisu dyrektora/zastępcy departamentu. Na tym etapie sprawa jest przekazywana

w całości do osoby pełniącej nadzór nad pracownikiem, co zapewnia jej wgląd w sprawę i możliwość bieżącej kontroli prawidłowości i terminowości realizacji zadania.

(akta kontroli str. 418-422)

Na potrzeby kontroli NIK z systemu EZD MEiN został wygenerowany rejestr wniosków/spraw, które wpłynęły do MEN/MEiN w latach 2019-2022 (do 10 maja). Analiza danych wykazanych w tym rejestrze dokonana przez kontrolera wykazała m.in., że rejestr ten nie zawiera daty wpływu, informacji o sposobie załatwienia wniosku, informacji o ewentualnej prolongacie, czy daty wysłania odpowiedzi – danych kluczowych dla stwierdzenia terminowości rozpatrywania wniosku.

(akta kontroli str. 407-410, 418-420)

W latach 2019-2022 (do 23 maja) w MEN i MEiN nie dokonywano okresowych ocen lub przeglądów stanu realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej – zarówno w charakterze wewnętrznym jak i zewnętrznym (przez inne instytucje).

(akta kontroli str. 229-233)

3. W MEN za kwestie obsługi BIP odpowiadał DIP (do 14 września 2021 r.). W związku z reorganizacją Ministerstwa zadania te przejęło Biuro Ministra MEiN. Zgodnie z regulaminem organizacyjnym MEN do zakresu działania DIP należały zagadnienia i sprawy dotyczące m.in. prowadzenia i redagowania stron internetowych oraz BIP. We współpracy z właściwymi departamentami. Od 15 września 2021 r. za prowadzenie i redagowanie stron internetowych BIP - odpowiada BM MEiN. Za obsługę strony BIP i redagowanie jej treści było odpowiedzialnych dwóch pracowników Ministerstwa.

Zadania z zakresu obsługi BIP Ministerstwa zostały wymienione w opisach stanowiska pracy. W MEiN dostęp do strony BIP urzędu posiadają lub posiadały osoby upoważnione przez kierownika Wydziału Komunikacji BM. W przypadku ich nieobecności, zastępstwo w zakresie BIP zapewniają pracownicy BM posiadający uwierzytelniony dostęp do rządowego panelu w witrynie „gov.pl”. Osoby wskazane przez kierownika komórki organizacyjnej do zamieszczania informacji na stronie podmiotowej BIP MEiN miały dostęp do modułu administracyjnego strony podmiotowej na podstawie mechanizmu identyfikacji i autoryzacji nadzorowanego przez administratora strony <https://www.gov.web/edukacja-i-nauka>, który jest jednocześnie administratorem podmiotowej strony BIP.

Pracownicy MEiN obsługujący strony BIP w związku z migracją treści z dotychczasowych stron internetowych na portal gov.pl, od końca 2018 r. uczestniczyli w warsztatach dotyczących obsługi portalu gov.pl obejmujących również zagadnienia związane z BIP (serwisy jednostek administracji rządowej zintegrowane na portalu gov.pl., od stycznia 2018 r. mogą pełnić funkcje ich stron podmiotowych BIP).

(akta kontroli str. 43-54, 56-123, 297-369)

4. W okresie objętym kontrolą prowadzeniem spraw w zakresie rozpatrywania wniosków o udostępnienie informacji publicznej odpowiedzialni byli pracownicy zatrudnieni w DIP i w BM MEN/MEiN. Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego MEiN poinformowała m.in., że we wcześniejszych okresach zadania związane z obsługą wniosków o udostępnienie informacji publicznej nie były ujęte w opisach stanowisk. Natomiast realizacja zadań każdorazowo wynikała z delegowania danego zadania konkretnemu pracownikowi. Obszarem udostępniania informacji publicznej zajmował się wyznaczony pracownik BM, posiadający w zakresie obowiązków koordynowanie i przygotowanie odpowiedzi na pytania skierowane w trybie dostępu do informacji publicznej. W przypadku jego nieobecności zapewniana jest zastępowalność.

W okresie od 2019 r. do 9 czerwca 2022 r. pracownicy realizujący bezpośrednio obsługę wniosków o udostępnienie wniosków o udostępnienie informacji publicznej brali udział w siedmiu szkoleniach poświęconych tej problematyce (np.: „Dostęp do informacji publicznej a RODO- sprzeczności, problemy interpretacyjne i orzecznictwo” (jedna osoba), „Ochrona danych osobowych a dostęp do informacji publicznej” (34 osoby).

(akta kontroli str. 431-432, 437-440, 442-447)

5. Problematyka realizacji przez MEN/MEiN obowiązków dotyczących udostępniania informacji publicznej nie była w latach 2019-2022 (do 18 maja) przedmiotem kontroli wewnętrznych, audytów lub kontroli zewnętrznych.

(akta kontroli str. 124-125)

6. W zakresie obsługi procesu udostępniania informacji publicznej nie wystąpiły nieprawidłowości. Zdaniem z-cy dyrektora BM MEiN obsługa wniosków o udostępnienie informacji publicznej jest dokonywana na bieżąco, co zapewnia obowiązujący w Ministerstwie system załatwiania spraw. Wystąpiły natomiast opóźnienia w terminowym udzielaniu odpowiedzi na wnioski, które były spowodowane reorganizacją ministerstwa (sprawy zostały zarejestrowane i prowadzone początkowo w EZD Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego), problemami technicznymi ze skrzynką pocztową, obciążeniem pracą komórki rozpatrującej wnioski, ograniczonymi zasobami kadrowymi i trudnościami z funkcjonowaniem urzędu w czasie pandemii.

(akta kontroli str. 418-422, 457)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli w Ministerstwie zapewniono warunki organizacyjne i prawne umożliwiające realizację obowiązków związanych z udostępnianiem informacji publicznej. W opinii NIK w niewystarczającym natomiast stopniu monitorowano proces realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej, o czym świadczą nieprawidłowości opisane w obszarze 2. wystąpienia pokontrolnego.

OBSZAR

2. Prawdliwość realizacji zadań dotyczących udostępniania informacji publicznej

Opis stanu
faktycznego

1. W okresie od 22 września 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych strona BIP MEiN była prowadzona przez Ministerstwo w serwisie gov.pl²¹. W okresie do 1 stycznia 2019 r. do 22 września 2020 r. strona BIP była prowadzona przez MEN pod adresem: bip.men.gov.pl.

Szczegółowym badaniem objęto cztery kategorie informacji, które zgodnie z udip powinny być publikowane w BIP, tj.: przeprowadzonych w 2022 r. naborów kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska; programów dotyczących realizacji zadań publicznych przyjętych w latach 2019-2022, sposobów ich realizacji, wykonywania i skutków realizacji tych zadań; prowadzonych w 2022 r. rejestrów, ewidencji i archiwów oraz sposobów i zasad danych w nich zawartych; dokumentacji przebiegu i efektów kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022 oraz wystąpień, stanowisk, wniosków i opinii podmiotów ich przeprowadzających. Badanie wykazało, że strona BIP Ministerstwa zawierała kompletne informacje o: programach w zakresie realizacji zadań publicznych, prowadzonych rejestrach, ewidencjach, archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych, przeprowadzonych naborach kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska. Zamieszczone na BIP informacje zostały oznaczone danymi: określającymi podmiot udostępniający informację, tożsamością osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za jej treść, tożsamością osoby, która wprowadziła informację oraz czasem wytworzenia informacji i czasem jej udostępnienia, tj. zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt. 1-4 udip.

Ponadto, strona BIP MEiN zawierała kompletne informacje o prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz sposobach i zasadach udostępnienia danych w nich prowadzonych (zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. f udip).

(akta kontroli str. 464-519)

Na stronie BIP Ministerstwo zamieszczono informacje o przebiegu i efektach kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022 w podziale wg działów (zakładek): „oświata i wychowanie”, „szkolnictwo wyższe i nauka” oraz „zamówienia publiczne”. Z kontroli przeprowadzonych przez Ministerstwo w latach 2019-2022 w jednostkach systemu oświaty i wychowania, na stronie BIP (wg stanu na 9 czerwca 2022 r.) zamieszczono łącznie

²¹ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/biuletyn-informacji-publicznej-mein>

53 wystąpienia pokontrolne. W dziale (zakładce) „szkolnictwo wyższe i nauka” zamieszczono: „wyniki kontroli zewnętrznych”, „wyniki kontroli przeprowadzonych przez Ministerstwo w jednostkach podległych, nadzorowanych oraz w innych podmiotach” oraz „wyniki kontroli zarządczej”. W zakładce „kontrole zewnętrzne” w dziale „szkolnictwo wyższe i nauka” zamieszczono 11 wystąpień pokontrolnych z kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2021, tj. dziesięć wystąpień pokontrolnych NIK (dwa z 2019 r., pięć z 2020 r., trzy z 2021 r.) oraz jedno wystąpienie pokontrolne Archiwum Akta Nowych z 2020 r.). Z analizy „książki kontroli Ministerstwa Edukacji Narodowej” wynika, że w latach 2019-2021 podmioty zewnętrzne przeprowadziły w gmachu MEN łącznie 30 kontroli (w 2019 r. - 14, w 2020 r. – siedem oraz w 2021 r. - dziewięć).

W zakładce „kontrola resortowa w jednostkach podległych i nadzorowanych oraz innych podmiotach” zamieszczono 44 wystąpienia pokontrolne z kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022 (wg stanu na 9 czerwca 2022 r.) przede wszystkim w jednostkach szkolnictwa wyższego. W dziale „zamówienia publiczne” zamieszczono wyniki kontroli zamówień publicznych udzielonych w projektach finansowanych ze środków europejskich (siedem wyników kontroli z lat 2021-2022).

(akta kontroli str. 520-531)

Wszystkie udostępnione na stronach BIP MEN/MEiN informacje dotyczące badanych przez NIK kategorii informacji naborów na wolne stanowiska, programów realizacji zadań publicznych przyjętych w latach 2019-2022, prowadzonych w 2022 r. rejestrów i ewidencji oraz przebiegu i efektów kontroli przeprowadzonych w latach 2019-2022 – zostały oznaczone, zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 1-4 udir: danymi określającymi podmiot udostępniający informację, danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację, danymi określającymi tożsamość osoby, która wprowadziła informację do BIP oraz czasem wytworzenia informacji oraz czasem jej udostępnienia.

(akta kontroli str. 464-467)

Informacje zamieszczone na stronach BIP MEiN nie zawierały: niewyjaśnionych skrótów oraz reklam. Treści informacji została udostępniona w jakości nie pozostawiającej wątpliwości co do ich zawartości oraz nie zostały zabezpieczone przed drukowaniem i kopiowaniem.

(akta kontroli str. 466)

Na stronie BIP MEiN zostały opublikowane warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego²². Zgodnie z tymi warunkami, informacje udostępnia się lub przekazuje w celu ich ponownego wykorzystania bezpłatnie. MEiN może nałożyć jednak opłatę za ponowne wykorzystywanie, jeżeli przygotowanie i przekazanie informacji w sposób lub w formie wskazanych we wniosku o ponowne wykorzystanie wymaga poniesienia dodatkowych kosztów. Jeżeli dla danej informacji udostępnionej w BIP nie zostały określone inne warunki do ponownego wykorzystania, to podmioty którym przekazano te informacje w celu ponownego wykorzystania są zobowiązane do poinformowania o źródle i czasie pozyskania informacji od podmiotu zobowiązanego – poprzez podanie pełnej nazwy MEiN oraz do poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej. Zgoda na ponowne wykorzystanie informacji sektora publicznego następuje na podstawie wniosku. Warunki jakie powinien zawierać wniosek o ponowne wykorzystanie informacji publicznej zostały określone przez Ministerstwo w dokumencie pn. „Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego” zamieszczonym na stronie BIP Ministerstwa. Określono również termin rozpatrzenia wniosku (niezwłocznie, nie później jednak niż 14 dni od dnia otrzymania wniosku, a jeżeli wniosek nie może zostać rozpatrzony w tym terminie – w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia jego złożenia). MEiN zamieściło również informację o środkach prawnych przysługujących w przypadku odmowy wyrażenia zgody (w drodze decyzji) na ponowne wykorzystywanie oraz o prawie do sprzeciwu z powodu

²² <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/ponowne-wykorzystywanie-informacji-sektora-publicznego>

naruszenia przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego²³.

(akta kontroli str. 536-540)

Na stronach BIP MEiN zostały opublikowane dane kontaktowe koordynatorów ds.: dostępności architektonicznej, dostępności cyfrowej oraz dostępności informacyjno-komunikacyjnej²⁴. Wg stanu na dzień 1 stycznia 2021 r. zostały opublikowane „raporty o stanie zapewniania dostępności podmiotu publicznego” dawnego MEN oraz dawnego Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Na stronach BIP MEiN nie opublikowano planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 435-436, 452-454, 464-467, 541-547, 1116-1117)

2. Ministerstwo przekazywało ministrowi do spraw informatyzacji informacje niezbędne do zamieszczania na stronie głównej BIP. Na stronie głównej BIP poprzez wyszukiwarkę oraz zestawienie podmiotów uzyskuje się dostęp do: adresu podmiotowego MEiN, dane Ministerstwa (nazwa, adres, numer telefon, adres poczty elektronicznej, NIP, REGON) oraz dane kontaktowe do redaktora BIP w Ministerstwie.

(akta kontroli str. 532-536)

3. Strona BIP MEN/MEiN prowadzona jest w ramach serwisu gov.pl. W roku 2018 Minister Edukacji Narodowej zawarł z Ministrem Cyfryzacji porozumienie „w sprawie udostępnienia przez Ministra Cyfryzacji bezpiecznych kanałów dostępu do w celu realizacji projektu integracji stron ministerstw i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów²⁵ w ramach platformy GOV.PL”. Na mocy tego porozumienia Ministerstwo uczestniczy w projekcie Portal RP (portal gov.pl). zlokalizowanym pod adresem gov.pl i prowadzonym przez Ministra Cyfryzacji.

Z informacji przedłożonej przez z-cę dyrektora BM wynika, że obecnie MEiN na mocy ww. porozumienia ma jedynie uprawnienia do zarządzania treścią strony podmiotowej Ministerstwa w gov.pl. MEiN jako partner ponosi odpowiedzialność w przypadku nieautoryzowanego dostępu do gov.pl. Wskazał, że każda zmiana i aktywność wyznaczonych pracowników jest automatycznie monitorowana. Zapewnienie ciągłości dostępu i odtwarzania kopii zapasowych leży po stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (KPRM). Jest zapewniona możliwość identyfikacji czasu rzeczywistego udostępniania informacji oraz wszystkich wprowadzonych zmian. Administratorzy BIP stale monitorują dziennik zmian i weryfikują zapisy po każdorazowej modyfikacji treści. Tworzenie dziennika jest procesem zautomatyzowanym i nie są prowadzone dodatkowe dokumentacje. Za zapewnienie dostępności oraz bezpieczeństwa strony BIP, w tym tworzenie kopii zapasowych jest odpowiedzialny administrator główny platformy gov.pl, tj. KPRM.

(akta kontroli str. 455-463)

4. Ministerstwo udostępniło informacje sektora publicznego o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie lub rozwoju społeczeństwa informacyjnego do ponownego wykorzystywania. Na stronie internetowej <https://dane.gov.pl/pl/institution/165,ministerstwo-edukacji-i-nauki> MEiN zamieściło²⁶ 473 danych (75 zbiorów i 398 danych). Zbiory danych dotyczyły przede wszystkim spraw związanych z systemem edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego w Polsce. Dane dotyczyły głównie: liczby uczniów, studentów, szkół i uczelni funkcjonujących w polskim systemie oświaty, nauki i szkolnictwa wyższego. Analiza próby trzech jednostek informacyjnych zamieszczonych przez MEiN na ww. portalu wykazała, że zostały wprowadzone wszystkie elementy określone w § 6-7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 marca 2014 r.

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1446. Uchylona z dniem 8 grudnia 2021 r.

²⁴ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/dostepnosc2>

²⁵ Dalej: KPRM.

²⁶ Wg stanu na dzień 28 czerwca 2022 r.

w sprawie Centralnego Repozytorium Informacji Publicznej²⁷. MEiN aktualizował jednostkę informacyjną w określonej częstotliwości.

(akta kontroli str. 548-554)

5. W latach 2019-2022 (do 30 kwietnia) do MEN/MEiN wpłynęło łącznie 1074 wniosków o udostępnienie informacji publicznej, w tym: w 2019 r. – 238 wniosków, w 2020 r. – 228, w 2021 r. – 432 i w 2022 r. – 176. Spośród wszystkich wniosków, które wpłynęły do Ministerstwa – 162 wnioski (98,8%) zostały załatwione poprzez udostępnienie informacji publicznej. Wobec 10 wniosków (1,0%) wydano decyzję o odmowie udostępnienia informacji w całości lub części (w 2019 r. – wydano jedną decyzję, w 2020 r. – jedną, w 2021 r. – siedem i w 2022 r. (do 30 kwietnia) - jedną). Spośród wszystkich decyzji o odmowie udostępnienia informacji, dwie decyzje dotyczyły informacji prostej, a osiem informacji przetworzonej. Dwa wnioski (0,2%) zostały wycofane przez wnioskodawcę. W okresie objętym kontrolą Minister Edukacji Narodowej/Minister Edukacji i Nauki nie umarzał na podstawie art. 14 ust. 2 udip postępowań o udzielenie informacji publicznej. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki nie udzielenia odpowiedzi na wnioski.

(akta kontroli str. 34-35, 235-237, 415, 1134)

6.1. Szczegółową analizą dotyczącą sposobu załatwienia przez Ministerstwo wniosków o udostępnienie informacji publicznej objęto 16 celowo wybranych postępowań przeprowadzonych w latach 2019-2022 (do 23 maja). We wszystkich poddanych analizie postępowaniach, informacji udostępniono w sposób i w formie zgodnej z wnioskiem, tj. zgodnie z art. 14 ust. 1 udip²⁸.

(akta kontroli str. 555-556, 1121-1132)

W 15 sprawach informacji udzielono w zakresie zgodnym z żądaniem wyrażonym przez wnioskodawcę. W przypadku jednej sprawy, zdaniem wnioskodawcy informacja nie została udostępniona w żądanym zakresie²⁹.

(akta kontroli str. 555-556, 591-638)

W 12 sprawach Ministerstwo udzieliło wnioskodawcy odpowiedzi w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, tj. w terminie uregulowanym art. 13 ust. 1 udip. W czterech przypadkach³⁰ Ministerstwo, zgodnie z art. 13 ust. 2 udip, powiadomiło wnioskodawcę o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację. Wyznaczony termin nie był dłuższy niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku. W przypadku trzech spraw³¹ odpowiedzi udzielono

²⁷ Dz.U. poz. 361 ze zm.

²⁸ W badanej próbie analizie poddano wniosek stowarzyszenia sieć Obywatelska Watchdog Polska z dnia 3 lutego 2021 r. (<https://fedrowanie.siecobywatelska.pl/monitoringi/media-spolecznosciwe-w-ministerstwach>). Ponadto, analizie podano sposób realizacji przez Ministerstwo dwóch wniosków złożonych przez ww. stowarzyszenie 1) (<https://fedrowanie.siecobywatelska.pl/monitoringi/nagrody-w-ministerstwach>; 2) <https://fedrowanie.siecobywatelska.pl/monitoringi/wnioski-o-informacje-publiczna-w-ministerstwach-2>. W przypadku sprawy nr 2 Ministerstwo udzieliło informacji publicznej w terminie zgodnym z art. 14 ust. 1 udip. W przypadku sprawy nr 1 Ministerstwo nie udzieliło odpowiedzi „z powodu trudności technicznych związanych z obowiązującym systemem zabezpieczeń (ochrona antyspamowa) i reorganizacją obsługi skrzynki pocztowej, przeznaczonej do obsługi wniosków o udostępnienie informacji publicznej”.

²⁹ Sprawa nr DKO WNP.0191.6.2020. W dniu 3 listopada 2020 r. stowarzyszenie Sieć Obywatelska – Watchdog Polska złożyła do MEN wniosek o udostępnienie informacji dotyczących pięciu zagadnień. Ministerstwo udzieliło wnioskodawcy odpowiedzi w dniu 17 listopada 2020 r. W dniu 19 marca 2021 r. ww. stowarzyszenie złożyło do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na bezczynność organu. Wyrokiem z dnia 29 lipca 2021 r. (sygn.. akt II SAB/Wa 293/21) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie stwierdził m.in., że Minister Edukacji i Nauki „dopuścił się bezczynności w zakresie udostępnienia informacji publicznej w zakresie wniosku stowarzyszenia, w części dotyczącej wskazania osób uczestniczących w wideokonferencji z kuratorium oświaty organizowanych od 19 października 2020 r. protokołów lub innych dokumentów z tych spotkań”.

³⁰ Sprawa nr: DIP-WI.0191.5.2019, nr DIP-WK.0191.159.2021, nr BM-WKE.0191.135.2022, nr BM-WI.0191.16.2022.

³¹ Sprawa: nr DIP-WI.0191.19.2019, nr DKO-WOK.0191.9.2020, nr DIP-WK.0191.159.2021.

po terminie określonym w ww. przepisie (w dwóch postępowaniach przekroczone termin o jeden dzień, w jednym postępowaniu o dwa dni).

(akta kontroli str. 555-556, 662-668)

W podanej analizie próbie nie stwierdzono przypadków powiadamiania o wysokości opłat z tytułu udostępnienia informacji publicznej i ich pobierania.

(akta kontroli str. 555-556)

6.2. Szczegółowym badaniem objęto 10 postępowań dotyczących odmowy udzielenia informacji publicznej przez Ministerstwo w latach 2019-2022. W przypadku wszystkich odmów zachowano formę decyzji, o której mowa w art. 16 ust. 1 udip. We wszystkich postępowaniach o udzielenie informacji publicznej, odmowa udzielenia informacji nastąpiła w drodze decyzji administracyjnej. Wszystkie decyzje zawierały elementy wymagane art. 107 § 1 Kpa. W przypadku siedmiu z 10 badanych spraw³² Ministerstwo w uzasadnieniu odmowy udzielenia informacji publicznej powołało się na brak wykazania przez wnioskodawcę szczególnej istotności dla interesu publicznego, liczbę dokumentów niezbędnych do przeanalizowania, dostępne zasoby kadrowe i techniczne. W sytuacji konieczności opracowania przez Ministerstwo informacji przetworzonej, na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 1 udip do wnioskodawców były kierowane pisma z prośbą o wykazanie (w ciągu 7 dni lub w ciągu 14 dni³³ od dnia otrzymania pisma), że uzyskanie informacji publicznej we wskazanym we wniosku zakresie jest szczególnie istotne dla interesu publicznego.

(akta kontroli str. 698-1085)

Spośród 10 postępowań podanych o szczegółowej analizie, Ministerstwo w jednym przypadku wystąpiło do wnioskodawcy o uzupełnienie braków formalnych umożliwiających wydanie decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 16 ust. 1 udip³⁴.

(akta kontroli str. 1020-1043)

W dniu 5 stycznia 2021 r. pan Ł.K. (sprawa nr DIP-WI.0191.7.2021.ŁT) złożył w Ministerstwie wniosek o udzielenie informacji publicznej. W dniu 18 stycznia 2021 r. Ministerstwo przekazało do wnioskodawcy pismo, w którym wydłużyło termin na przekazanie żądanych przez wnioskodawcę informacji do dnia 5 marca 2021 r. W dniu 16 marca 2021 r., tj. 11 dni po terminie (licząc od 5 marca 2021 r.), Ministerstwo udzieliło wnioskodawcy odpowiedzi na wniosek z dnia 5 stycznia 2021 r. w zakresie punktu 1 oraz 3-10 wraz z uzasadnieniem do treści wniosku. W piśmie z dnia 16 marca 2021 r. odnosząc się do pkt 2 wniosku, Ministerstwo poinformowało wnioskodawcę, że nie prowadzi zbioru wnioskowanych dokumentów i na chwilę złożenia wniosku, żądana informacja publiczna nie istnieje. W tym samym piśmie Ministerstwo wezwało wnioskodawcę (w terminie 14 dni od dnia doręczenia pisma) do wykazania szczególnie istotnego znaczenia dla interesu publicznego udostępnienia wnioskodawcy żądanej informacji publicznej przetworzonej. Pan Ł.K w dniu 17 marca 2021 r. doprecyzował żądanie zawarte w pkt 2 wniosku. W dniu 31 marca 2021 r. Minister Edukacji i Nauki wydał decyzję nr 2/2021 (DIP-WI.0191.7.2021.AS.), w wyniku której odmówił wnioskodawcy udostępnienia żądanej informacji publicznej w zakresie pkt 2 wniosku.

(akta kontroli str. 779-809)

W dniu 13 lutego 2021 r. do MEiN wpłynął wniosek o udostępnienie informacji od pana M.P.³⁵. We wniosku M.P. wniósł o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej siedmiu zagadnień. Ministerstwo udzieliło informacji na wniosek M.P. w dniu 24 lutego 2021 r., (11 dni od dnia wpłynięcia wniosku) w zakresie siedmiu zagadnień. W dniu 11 marca M.P. złożył do

³² Sprawa nr: DWST-WPZN.0191.3.2019.DMS; DIP-WP.0191.14.2020.AZ; DIP-WI.0191.7.2021.ŁT; DIP-WI.0191.121.2021.AS; DIP-WI.0191.11.2021. ŁT; DIP-WK.0191.26.2021. AS; DIP-WKE.0191.19.2021.AS.

³³ Sprawa o nr DIP-WI.0191.7.2021. ŁT; sprawa nr DIP-WK.0191.26.2021. AS.

³⁴ W postępowaniu nr BM-WKE.0191.19.2021.AS, Ministerstwo poinformowało wnioskodawcę, że przesłany drogą mailową wniosek o udzielenie informacji publicznej, nie jest opatrzony podpisem – tym samym nie odpowiada warunkom, jakie przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 – Kodeks postępowania administracyjnego statuują w odniesieniu do podań (art. 63 § 1-3a).

³⁵ Sprawa nr DIP-WK.0191.26.2021. AS.

Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na bezczynność, w której zarzucił m.in. naruszenia art. 16 ust. 1 udip, tj. że organ nie rozstrzygnął wniosku w formie decyzji) oraz nie udzielił odpowiedzi na pytania nr 3,6 7 wniosku. Wyrokiem z dnia 7 lipca 2021 r. (sygn. akt II SAB/Wa 278/21) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie (doręczonym do MEiN w dniu 2 listopada 2021 r.): 1. zobowiązał Ministra Edukacji i Nauki o rozpoznania punktów 3 i 6 wniosku z dnia 13 lutego 2021 r. w terminie 14 dni od otrzymania odpisu prawomocnego wyroku; 2. stwierdził, że bezczynność organu w zakresie o którym mowa w pkt 1 wyroku, nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa; 3. w pozostałym zakresie oddalił skargę. Ministerstwo wypełniając postanowienia ww. wyroku w terminie (17 listopada 2021 r.) zwróciło się do pana M.P. z żądaniem przekazania informacji (w ciągu 14 dni od dnia doręczenia pisma) uzasadniającej, że uzyskanie informacji przetworzonej jest szczególnie istotne dla interesu publicznego. W dniu 17 listopada 2021 r. Ministerstwo udzieliło panu M.P. odpowiedzi na pkt 6 wniosku. W dniu 30 listopada 2021 r. M.P. w żądanym terminie przesłał do Ministerstwa pismo, w którym udzielił odpowiedzi na to wezwanie. W dniu 27 grudnia 2021 r. Minister Edukacji i Nauki wydał decyzję Nr 6/2021 (DIP.WK.0191.26.2021.AS), w której odmówił udostępnienia informacji w zakresie pkt 3 wniosku M.P. W uzasadnieniu ww. decyzji wskazano m.in., że przygotowanie żądanej informacji wymaga użycia dodatkowych sił i środków oraz intelektualnego zaangażowania pracowników. Jej wytworzenie wymagałoby przeprowadzenia czasochłonnych i złożonych czynności technicznych oraz działań organizacyjnych. Pan M.P. nie wniósł odwołania i skargi od tej decyzji.

(akta kontroli str. 828-898)

W dniu 19 października 2016 r. Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska złożyło do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosek o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej pięciu zagadnień. Decyzją nr 13/BM/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego odmówił wyrażenia zgody ma udostępnienie informacji publicznej w zakresie czterech zagadnień. W dniu 13 stycznia 2017 r. Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska złożyło do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Decyzją nr 7/BM/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego utrzymał w mocy decyzję nr 13/BM/2016 r. z dnia 19 grudnia 2016 r. Stowarzyszenie w dniu 27 lutego 2017 r. złożyło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego³⁶ na decyzję ww. decyzję nr 7/BM/2017. WSA w Warszawie wyrokiem z dnia 16 października 2017 r. uchylił zaskarżoną decyzję. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaskarżył do Naczelnego Sądu Administracyjnego³⁷ powyższy wyrok. Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2019 r. NSA uchylił zaskarżony wyrok WSA i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. WSA prawomocnym wyrokiem dnia 16 września 2020 r. uchylił decyzję nr 7/BM/2017 r. z dnia 26 stycznia 2017 r. Wykonując wyrok WSA z dnia 16 września 2020 r. Minister w dniu 28 kwietnia 2021 r. wydał decyzję nr 3/2021, w której odmówił wnioskodawcy udostępnienia żądanych informacji publicznych (informacji dotyczących wykazu wniosków złożonych w konkursie, obejmującego informacje w zakresie co najmniej: wnioskodawcy, tytuł projektu oraz kierownika projektu, informacje o ocenach recenzentów i recenzentek co do poszczególnych wniosków złożonych w konkursie, skan listy rankingowej). W dniu 2 czerwca 2021 r. Stowarzyszenie złożyło do WSA w Warszawie skargę na decyzję nr 3/2021 r. z dnia 28 kwietnia 2021 r. Wyrokiem WSA w Warszawie z dnia 21 stycznia 2022 r. zaskarżona decyzja została uchylona w części, w której odmówiono udostępnienia wykazu wniosków, informacji o ocenach recenzentów i recenzentek co do poszczególnych wniosków oraz skanu listy rankingowej wniosków. W dniu 23 czerwca 2022 r. MEiN wykonując postanowienia tego wyroku przekazało do stowarzyszenia żądane informacje.

(akta kontroli str. 899-1019)

Analiza dokumentacji dotyczącej 10 decyzji Ministra o odmowie udostępnienia informacji publicznej wykazała, że w jednym przypadku wnioskodawca wniósł wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. W dniu 13 stycznia 2017 r. Stowarzyszenie Sieć Obywatelska

³⁶ Dalej: WSA.

³⁷ Dalej: NSA

Watchdog Polska na podstawie art. 127 § 3 Kpa oraz art. 17 ust. 2 udip złożyło do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy będącej przedmiotem decyzji nr 13/BM/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 26 stycznia 2017 r. na podstawie art. 138 § 1 pkt 1 w związku z art. 127 § 3 i 104 Kpa, wydał decyzję nr 7/BM/2017 (BM.WKN.162.104.2016), w której utrzymał w mocy decyzję nr 13/BM/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. W dniu 3 marca 2017 r. ww. stowarzyszenie złożyło skargę na decyzję administracyjną Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 7/BM/2017. W dniu 16 września 2020 r. WSA wydał wyrok³⁸ dotyczący skargi ww. stowarzyszenia na decyzję administracyjną nr 7/BM/2017.

(akta kontroli str. 901-913)

W okresie objętym kontrolą trzech wnioskodawców złożyło skargę do WSA. W dwóch przypadkach³⁹ wnioskodawcy złożyli skargę na bezczynność organu, a w jednym przypadku wnioskodawca złożył skargę na decyzję administracyjną Ministra⁴⁰.

(akta kontroli str. 604-610, 835-847, 958-962)

6.3. W okresie objętym kontrolą (do 30 kwietnia 2022 r.) wystąpiły dwa przypadki wycofania wniosków o udostępnienie informacji publicznej⁴¹.

(akta kontroli str. 35, 235-236, 1070-1085)

6.4. W latach 2019-2022 (do 30 kwietnia) do Ministerstwa nie wpłynęły wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy od decyzji Ministra o odmowie udostępnienia informacji publicznej⁴².

(akta kontroli str. 35-36)

7. W latach 2019-2022 (do 30 kwietnia) WSA wydały łącznie 15 prawomocnych wyroków⁴³ w sprawach związanych z udostępnieniem informacji publicznej (w 2019 r. - jeden, w 2020 r. - trzy, w 2021 r. - dziesięć, w 2022 r. - jeden). Spośród 15 wyroków - 12 zostało wydanych na korzyść Ministerstwa, a pięć na niekorzyść Ministerstwa. Wszystkie wyroki wydane na korzyść Ministerstwa odnosiły się do skarg na bezczynność organu, a w przypadku wyroków niekorzystnych dotyczyły skarg na decyzje o odmowie udostępnienia informacji publicznej. Naczelny Sąd Administracyjny wydał jeden wyrok (w 2021 r.). W toku postępowań sądowych znajdowało się łącznie 14 spraw, w tym dziewięć spraw toczyło się przed WSA (cztery w 2021 r. i pięć w 2022 r.), a przed Naczelnym Sądem Administracyjnym toczyło się pięć postępowań (jedno z 2020 r., jedno z 2021 r. oraz trzy z 2022 r.).

(akta kontroli str. 36-37, 1139-1140)

8. Ministerstwo wykonało prawomocne wyroki w zakresie udostępnienia informacji publicznej. Analizie poddano wykonanie czterech wyroków wydanych przez WSA w okresie objętym kontrolą⁴⁴.

W dniu 3 listopada 2020 r. stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska złożyło do Ministerstwa wniosek o udostępnienie informacji publicznej⁴⁵. Ministerstwo udzieliło informacji

³⁸ Sygn. akt. II SA/Wa 240/20.

³⁹ Skarga Stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska (sprawa nr DKO-WNP-0191.6.2020.DB) oraz skarga M.P. (sprawa nr DIP-WK.0191.26.2021. AS).

⁴⁰ Skarga Stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska (sprawa nr DIP-WK.0191.79.2021.AS).

⁴¹ Spraw nr BO-OKDiR.0191.1.2019.AK oraz 9 września 2020 r. do Ministerstw wpłynął wniosek o udostępnienie informacji publicznej, a 14 września 2020 r. wniosek ten został wycofany.

⁴² W 2017 r. Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog złożyło wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy rozstrzygniętej decyzją Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr 13/BM/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. W dniu 26 stycznia 2017 r. Minister decyzją nr 7/BM/2017 utrzymał w mocy decyzję nr 13/BM/2016. Stowarzyszenie 3 marca 2017 r. złożyło skargę do WSA na decyzję nr 7/BM/2017. W dniu 16 września 2020 r. WSA w Warszawie wydał wyrok na decyzję Ministra nr 7/BM/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r.

⁴³ W tym dwa wyroki wydane zarówno na korzyść jak i niekorzyść Ministerstwa (dwie skargi na bezczynność organu – częściowo uwzględnione i częściowo oddalone w 2021 r.).

⁴⁴ W postępowaniach w sprawach: nr DKO-WNP.0191.6.2020; nr DIP-WK-0191.26.2021; nr BM.WKN.162.104.2016.

⁴⁵ Sprawa nr DKO-WNP.0191.6.2020. 1. Czy z Ministerstwa zostały wysłane do kuratoriów lub szkół jakiegokolwiek polecenia, instrukcje, pisma, dotyczące kontroli udziału uczniów i uczennic w protestach, które mają miejsce

17 listopada 2020 r. Stowarzyszenie (23 marca 2021 r.) wniosło do WSA skargę na bezczynność organu. W skardze stowarzyszenie wniosło: o zobowiązanie organu do załatwienia wniosku w zakresie pkt 1 i 5 wniosku; stwierdzenia, że organ dopuścił się bezczynności; zasądzenia od organu na rzecz stowarzyszenia kosztów postępowania. WSA w Warszawie 29 lipca 2021 r. wydał wyrok (sygn. akt II SAB/Wa 293/21), w którym stwierdził, że: Minister Edukacji Narodowej dopuścił się bezczynności w przedmiocie rozpoznania wniosku o udostępnienie informacji publicznej w zakresie pkt 5, w części dotyczącej wskazania osób uczestniczących w wideokonferencji z kuratorium oświaty organizowanych od 19 października 2020 r., protokołów lub innych dokumentów z tych spotkań; stwierdził, że bezczynność nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa; oddalił skargę w pozostałej części; zasądził na rzecz ww. stowarzyszenia kwotę 100,0 zł, tytułem zwrotu uiszczonego wpisu od skargi. Ministerstwo 6 kwietnia 2021 r. tj. przed wydaniem przez WSA przesłało do stowarzyszenia uzupełnioną informację w zakresie pkt 5 wniosku. Ministerstwo przesłało kwotę 100,0 zł na rachunek ww. stowarzyszenia 16 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 623-638, 1112)

W dniu 13 lutego 2021 r. do MEiN wpłynął wniosek o udostępnienie informacji od pana M.P.⁴⁶. We wniosku M.P. wniósł o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej siedmiu zagadnień⁴⁷. Ministerstwo udzieliło informacji na wniosek M.P. w dniu 24 lutego 2021 r., tj. 11 dni od dnia wpłynięcia wniosku. W dniu 8 marca 2021 r. M.P. złożył do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na bezczynność organu, wnosząc o udzielenie informacji w zakresie pkt 3, 6 i 7 wniosku.

Wyrokiem z dnia 28 października 2021 r. (sygn. akt II SAB/Wa 278/21) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie: 1. zobowiązał Ministra Edukacji i Nauki do rozpoznania punktów 3 i 6 wniosku z dnia 13 lutego 2021 r. w terminie 14 dni od otrzymania odpisu prawomocnego wyroku; 2. stwierdził, że bezczynność organu w zakresie o którym mowa w pkt 1 wyroku, nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa; 3. w pozostałym zakresie oddalił skargę; 4. zasądził od Ministra Edukacji i Nauki na rzecz M.P. kwotę 100,0 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Wykonując postanowienia ww. wyroku Ministerstwo (17 listopada 2021 r.) udzieliło informacji odnoszącej się do pkt 3 i 6 wniosku M.P., a 30 listopada 2021 r. przesłało kwotę 100,0 zł na rachunek M.P.

(akta kontroli str. 828-898, 1106)

W dniu 19 października 2016 r. Stowarzyszenie Sieć Obywatelska Watchdog Polska złożyło wniosek o udostępnienie informacji publicznej. Decyzją nr 13/BM/2016 z dnia 19 grudnia 2016 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego odmówił wyrażenia zgody na udostępnienie żądanych informacji publicznych, a stowarzyszenie 13 stycznia 2017 r. złożyło wniosek

od 22 października, i/lub kontroli działań podjętych przez szkoły? Jeżeli tak, to - wnosimy o udostępnienie kopii pism oraz kopii uzyskanych odpowiedzi. 2. Jakie działania zostały podjęte przez Ministerstwo w celu zbadania, ile uczniów i uczennic "wypadło z systemu", tzn. nie realizowało od marca 2020 r. bądź obecnie nie realizują obowiązku szkolnego w okresie nauki zdalnej? 3. Informacje o tym, ilu uczniów i uczennic "wypadło z systemu", wraz z dokumentacją na ten temat, zgromadzoną przez Ministerstwo. 4. Informacje o tym, jakie działania podejmowały szkoły w związku z protestami, wraz z dokumentacją na ten temat, zgromadzoną przez Ministerstwo. 5. Ile odbyło się telekonferencji z kuratorami od 19 października? Proszę podać: datę i godzinę spotkań, temat/agendę spotkań, informację o osobach uczestniczących, protokoły lub inną dokumentację ze spotkań.

⁴⁶ Sprawa nr DIP-WK.0191.26.2021. AS.

⁴⁷ 1. Informacji o trybie w jakim Minister Edukacji i Nauki powołał dr. hab. P.S. do przygotowania materiałów na potrzeby zmian w punktacji czasopism ogłoszonej w Wykazie czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z 9 lutego 2021 r. 2. Informacji o wysokości wypłaconego dr. hab. P.S.za tę pracę wynagrodzenia. 3. Listy 70 osób "biorących wprost lub pośrednio w przygotowaniu nowej punktacji" wraz z ich stopniami naukowymi oraz afiliacjami. 4. Informacji o wynagrodzeniu wypłaconemu osobom "biorących wprost lub pośrednio w przygotowaniu nowej punktacji". 5. Informacji o kryteriach rekrutacji 70 osób "biorących wprost lub pośrednio w przygotowaniu nowej punktacji". 6. Informacji czy z konsultacji przeprowadzonych "drogą telefoniczną, kontaktów osobistych oraz poczty elektronicznej" sporządzono jakąś dokumentację (np. notatki, protokoły). 7. Informacji o metodyce zastosowanej przy przeliczaniu na punkty oceny czasopism kryteriów takich jak: 1) "wierność właściwemu celowi badań naukowych jakim jest poznawanie prawdy i jej obrona w kulturze"; 2) siła "oddziaływania czasopism we właściwych dla nich dziedzinach badań"; 3) "związek z kulturą narodową"; 4) rola "w umacnianiu tożsamości cywilizacyjnej kultury polskiej".

o ponowne rozpatrzenie sprawy. Decyzją nr 7/BM/2017 z dnia 26 stycznia 2017 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego utrzymał w mocy decyzję nr 13/BM/2016 r. z dnia 19 grudnia 2016 r. Stowarzyszenie (27 lutego 2017 r.) złożyło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego na decyzję nr 7/BM/2017. WSA w Warszawie wyrokiem z dnia 16 października 2017 r. (sygn. akt II SA/Wa 457/17) uchylił zaskarżoną decyzję oraz poprzedzającą decyzję. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego zaskarżył powyższy wyrok WSA do NSA. Wyrokiem z dnia 3 grudnia 2019 r. NSA (sygn. akt OSK 282/18) uchylił zaskarżony wyrok WSA i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy WSA prawomocnym wyrokiem dnia 16 września 2020 r. (sygn. akt II SA/Wa 240/20) uchylił w całości decyzję Ministra nr 7/BM/2017 r. Wykonując powyższy, Minister Edukacji i Nauki 28 kwietnia 2021 r. wydał decyzję nr 3/2021, w której odmówił wnioskodawcy udostępnienia informacji (w zakresie wykazu wniosków złożonych w konkursie, obejmującego informacje w zakresie co najmniej: wnioskodawcy, tytuł projektu oraz kierownika projektu, informacje o ocenach recenzentów i recenzentek co do poszczególnych wniosków złożonych w konkursie, skan listy rankingowej). W dniu 2 czerwca 2021 r. Stowarzyszenie złożyło do WSA w Warszawie skargę na decyzję Ministra nr 3/2021 r. Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2022 r. (sygn. akt II SA/Wa 2239/21) WSA w Warszawie uchylił zaskarżoną decyzję Ministra w części oraz zasądził od MEiN kwotę 680,0 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Wypełniając powyższy wyrok Ministerstwo 23 czerwca 2022 r. przesłało do Stowarzyszenia informację publiczną w określonym przez WSA zakresie. W dniu 27 czerwca 2022 r. Ministerstwo przekazało na rzecz Stowarzyszenia kwotę 680,0 zł.

(akta kontroli str. 898-1019, 1110)

9. W latach 2019-2022 (do 15 lipca) Ministerstwo udostępniało informacje publiczne poprzez wywieszenie w siedzibie Ministerstwa. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 28 i 31 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej⁴⁸, pracownicy komórki kadrowej umieszczali w miejscu powszechnie dostępnym ogłoszenia o naborze na wolne stanowiska pracy oraz wyniki wyborów. W latach 2019-2020 w siedzibie MEN oraz w siedzibie MNiSW wywieszano informacje dotyczące zamówień publicznych (ogłoszenie o zamówieniu, zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniu postępowania). W siedzibie MEN przy al. Szucha wywieszano informacje o otwartym konkursie ofert zgodnie z art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴⁹. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym⁵⁰ ogłoszenia o konkursie ofert w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 oraz Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 umieszczane były w gablocie informacyjnej MEiN w siedzibie przy al. Szucha. W latach 2019-2022 na tablicy informacyjnej przy wejściu do budynku Ministerstwa wywieszano corocznie również: ogłoszenie MEiN o otwartym konkursie ofert na realizację w danym roku zadania publicznego „Organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego”, zaproszenie do udziału w pracach komisji konkursowych dot. kolejnych edycji tego konkursu oraz wyniki edycji ww. konkursu.

(akta kontroli str. 1118-1120)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Nie opracowano i nie opublikowano w BIP Ministerstwa planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, co było niezgodne z art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

(akta kontroli str. 435-436, 452-453)

Zgodnie z art. 14 ust. 5 ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, podmiot, o którym mowa w ust. 1, publikuje na swojej stronie podmiotowej BIP,

⁴⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1233 ze zm.

⁴⁹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327 ze zm.

⁵⁰ Dz.U. z 2021 r. poz. 1608.

a jeżeli nie ma strony podmiotowej BIP - na swojej stronie internetowej, dane kontaktowe koordynatora do spraw dostępności oraz treść planu działania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2. Natomiast zgodnie z § 2 ust. 5 pkt 3 zarządzenia nr 20 Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2020 r. w sprawie wyznaczenia koordynatorów do spraw dostępności w Ministerstwie Edukacji Narodowej⁵¹, koordynator do spraw dostępności informacyjno-komunikacyjnej planuje, organizuje i monitoruje zadania koordynatorów, w tym opracowuje, w uzgodnieniu z pozostałymi koordynatorami, plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez Ministra Edukacji Narodowej.

Dyrektor Biura Dyrektora Generalnego MEiN wyjaśnił m.in., że powodem nieopracowania ww. planu działania była konieczność zapewnienia sprawnej obsługi po utworzeniu MEiN (w drodze przekształcenia). Nie bez wpływu na brak opracowania ww. planu działania pozostawała również fluktuacja pracowników nowego Ministerstwa (w tym osób realizujących zadania z zakresu zapewnienia dostępności). Według wyjaśnień plan działania zostanie przygotowany, a następnie opublikowany na stronie podmiotowej BIP Ministerstwa do końca bieżącego roku.

(akta kontroli str. 454)

2. Minister Edukacji i Nauki z opóźnieniem wynoszącym 84 dni wydał decyzję nr 5/2021 z dnia 18 sierpnia 2021 r. (DIP-WI.0191.121.2021.AS) oraz z opóźnieniem wynoszącym 55 dni wydał decyzję nr 1/2022 z dnia 8 marca 2022 r. (BM-WKE.0191.19.2021.AS) o odmowie udostępnienia informacji publicznej, co było niezgodne z przepisem art. 13 ust. 1 udip.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 udip, udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 15 ust. 2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku (art. 13 ust. 2).

W dniu 2 maja 2021 r. pan D.K.⁵² złożył wniosek o udzielenie informacji publicznej. W dniu 17 maja 2021 r., tj. 14 dni po otrzymaniu wniosku, Ministerstwo przekazało do wnioskodawcy pismo, w którym zwróciło się z żądaniem przekazania (w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma) informacji uzasadniającej, że uzyskanie informacji przetworzonej w żądanym zakresie jest szczególnie istotne dla interesu publicznego. Ministerstwo nie otrzymało od D.K. odpowiedzi na powyższe pismo. W dniu 18 sierpnia 2021 r., tj. 85 dni po terminie (licząc od 25 maja 2021 r.) Minister Edukacji i Nauki wydał decyzję nr 5/2021 (DIP-WK.0191.121.2021.AS), w wyniku której odmówił wnioskodawcy udostępnienia żądanej informacji publicznej.

(akta kontroli str. 754-778)

W dniu 5 listopada 2022 r. pan K.I.⁵³ złożył w Ministerstwie wniosek o udzielenie informacji publicznej. Ministerstwo prolongowało termin na udzielenie informacji do dnia 10 grudnia 2021 r., a następnie prolongowało termin do 5 stycznia 2022 r. Pismem z dnia 10 stycznia 2022 r. Ministerstwo poinformowało wnioskodawcę, że żądana informacja ma charakter informacji przetworzonej i wezwało wnioskodawcę (w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma) do przekazania informacji uzasadniającej, że uzyskanie informacji przetworzonej w żądanym zakresie jest szczególnie istotne dla interesu publicznego. Wnioskodawca odebrał pismo w dniu 12 stycznia 2022 r. Ministerstwo nie otrzymało odpowiedzi od pana K.I. na ww. pismo w wyznaczonym terminie. W dniu 8 marca 2022 r. Minister Edukacji i Nauki, tj. po 55 dni po terminie (licząc od 12 stycznia 2022 r.) wydał decyzję Nr 1/2022 (BM-WKE.0191.19.2021.AS), w wyniku której odmówił wnioskodawcy udostępnienia żądanej informacji publicznej.

(akta kontroli str. 1044-1069)

⁵¹ Dz. Urz. Ministra Edukacji Narodowej poz. 20.

⁵² Sprawa nr DIP-WI.0191.121.2021.AS.

⁵³ Sprawa nr BM-WKE.0191.19.2021.AS.

Odnosząc się do powodów opóźnień w wydaniu ww. decyzji zastępca dyrektora BM MEiN wyjaśnił m.in., że na zaistniałe opóźnienie miała wpływ trudność związana z wyliczeniem terminów spotęgowana milczeniem wnioskodawcy oraz reorganizacja Ministerstwa i przeciążenie zadaniami komórki rozpatrującej wnioski.

(akta kontroli str. 1096-1099)

3. Nie dochowano terminów na udostępnienie informacji publicznej uregulowanych w art. 13 udip.

W dniu 5 stycznia 2021 r. pan Ł.K.⁵⁴ złożył wniosek o udzielenie informacji publicznej. W dniu 18 stycznia 2021 r. Ministerstwo przekazało do wnioskodawcy pismo, w którym wydłużyło termin na przekazanie żądanej informacji do dnia 5 marca 2021 r. W dniu 16 marca 2021 r., tj. 11 dni po terminie uregulowanym w art. 13 ust. 12 udip, Ministerstwo udostępniło panu Ł.K. żadaną informację.

(akta kontroli str. 779-809)

Ponadto analiza 23 spraw (wniosków) o udostępnienie informacji publicznej, które wpłynęły do Ministerstwa w latach 2021-2022 (do 10 maja), wybranych losowo z rejestru sporządzonego przez Ministerstwo wykazała m.in., że w 2021 r. w ośmiu sprawach⁵⁵, a w 2022 r. w pięciu sprawach⁵⁶ udostępniono informację publiczną po terminie określonym art. 13 ust. 1 udip. W przypadku spraw z 2021 r. opóźnienie w udostępnieniu informacji wynosiło od pięciu do 56 dni, a w przypadku spraw z 2022 r. opóźnienie wynosiło od jednego do 27 dni⁵⁷. Spośród ośmiu spraw z 2021 r., w których przekroczone termin na udostępnienie informacji, w przypadku pięciu spraw⁵⁸, a w 2022 r. w przypadku wszystkich pięciu spraw nie informowano wnioskodawcy o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim Ministerstwo udostępni informację, co było niezgodne z art. 13 ust. 2 udip. Natomiast w przypadku trzech spraw⁵⁹ podanych szczegółowej analizie przekroczenie terminu na udostępnienie informacji wyniosło od jednego do dwóch dni.

(akta kontroli str. 15-27, 407-409, 570-579, 646-652)

Z-ca dyrektora BM MEiN wyjaśnił m.in., że powodem opóźnień był bardzo szeroki zakres wniosku (pana Ł.K.), i tym samym konieczność zebrania niezbędnych informacji we

⁵⁴ Sprawa nr DIP-WI.0191.7.2021.Ł.T.

⁵⁵ Sprawa nr DIP-WI.0191.1.2021 - odpowiedź na wniosek o informację publiczną w sprawie ogłoszenia godzin rektorskich na uczelniach; sprawa nr DIP-WI.0191.7.2021 - wniosek w sprawie postępowań dyscyplinarnych nauczycieli akademickich; sprawa nr DIP-WK.0191.14.2021 - wniosek o udostępnienie informacji publicznej dotyczący monitoringu mediów; sprawa nr DIP-WK.0191.11.2021 - wniosek o informację publiczną dotyczącą Rady Konsultacyjnej do spraw Bezpieczeństwa w Edukacji; sprawa nr DIP-WK.0191.51.2021 - wniosek o udostępnienie informacji publicznej Fundacja "ELPIS"; sprawa nr DIP-WK.0191.57.2021 - wniosek o udostępnienie informacji publicznej SUPER EXPRESS; sprawa nr DIP-WK.0191.252.2021 - wniosek dotyczący listy miejsc "Poznaj Polskę"; sprawa nr BM-WKE.0191.34.2021 - wniosek dotyczący kwestii, czy Miasto Cieszyn złożyło wniosek do MEiN na dofinansowanie do wycieczek w ramach programu "Poznaj Polskę".

⁵⁶ Sprawa nr BM-WKE.0191.1.2022 - wniosek o dostęp do informacji publicznej dotyczący subwencji dla instytutów PAN i wynagrodzeń; sprawa nr BM-WKE.0191.73.2022 - wniosek o informację publiczną - maseczki; sprawa nr BM-WKE.0191.36.2022 - wniosek dotyczący uczelni realizujących kształcenie na kwalifikacyjnych studiach podyplomowych z zakresu informatyki dla nauczycieli; sprawa nr BM-WKE.0191.42.2022 - wniosek dotyczący nieruchomości przy ul. Waryńskiego 6 i 8 w Warszawie; sprawa nr BM-WK.0191.1.2022 - wniosek o udzielenie informacji publicznej - protokołu z naboru na głównego specjalistę w MEiN.

⁵⁷ Licząc od dnia, w którym wniosek o udostępnienie informacji wpłynął do departamentu.

⁵⁸ Sprawa nr: DIP-WK.0191.14.2021, DIP-WK.0191.11.2021, DIP-WK.0191.51.2021, DIP-WK.0191.57.2021, BM-WKE.0191.34.2021.

⁵⁹ Wniosek Sieci Obywatelskiej - Watchdog Polska o dostęp do informacji publicznej dotyczący współpracy Ministerstwa Edukacji Narodowej z Ministerstwem Zdrowia na rzecz zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży (sprawa nr DIP-WI.0191.19.2019) - jeden dzień po terminie; wniosek Sieci Obywatelskiej - Watchdog Polska dotyczący prac nad decyzjami o funkcjonowaniu jednostek systemu oświaty w nowym roku szkolnym (sprawa nr DKO-WOK.0191.9.2020) - dwa dni po terminie; wniosek Sieci Obywatelskiej - Watchdog Polska dotyczący kwestii czy Minister, od początku pełnienia swojej funkcji przy wykonywaniu zadań służbowych: korzystał wyłącznie ze skrzynki mailowej służbowej, czy wysyłał służbową korespondencję również z prywatnej skrzynki mailowej? (sprawa nr DIP-WK.0191.159.2021) - jeden dzień po terminie.

współpracy z departamentem merytorycznym za okres ostatnich 20 lat, a w przypadku spraw wybranych z rejestru, przekroczenia spowodowane były przede wszystkim reorganizacją Ministerstwa, obciążeniem pracą komórki rozpatrującej wnioski, czy też komórki udzielającej wkładu, ograniczonymi zasobami kadrowymi oraz trudnościami z funkcjonowaniem urzędu w czasie pandemii.

(akta kontroli str. 418-430, 1098)

4. Strona BIP MEiN (na dzień 15 czerwca 2022 r.) nie zawierała: adresu redakcji strony podmiotowej BIP; imienia i nazwisko, numer telefonu, numer telefaksu i adres poczty elektronicznej co najmniej jednej z osób redagujących stronę podmiotową BIP oraz instrukcji korzystania ze strony podmiotowej BIP, co było niezgodne z przepisem § 11 ust. 1 pkt. 2-4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej⁶⁰. W dniu 22 czerwca 2022 r. strona BIP została uzupełniona o elementy uregulowane ww. przepisem.

(akta kontroli str. 433-434, 449-450, 464-467)

5. Nie zamieszczano na stronie BIP Ministerstwa pełnych informacji o przebiegu i efektach kontroli, tj. informacji, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 lit a tiret drugi udip, co było działaniem nierzetelnym.

Z analizy „książki kontroli Ministerstwa Edukacji Narodowej” wynika m.in., że w latach 2019-2021 w gmachu MEN/MEiN podmioty zewnętrzne przeprowadziły łącznie 30 kontroli (w 2019-14, w 2020 r. – siedem, w 2021 r. – dziewięć). Ministerstwo na stronie BIP zamieściło wystąpienia pokontrolne z trzech kontroli przeprowadzonych w 2021 r. przez podmioty zewnętrzne (NIK).

(akta kontroli str. 433-434)

Odnosząc się do powodów niezamieszczenia na stronie BIP Ministerstwa wszystkich wyników kontroli (wystąpień pokontrolnych) przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne, zastępca dyrektora BM wyjaśnił m.in., że Ministerstwo zamieszczało w BIP informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 lit. a tiret drugie udip w zakresie realizowanych przez Ministerstwo zadań, w tym przypadku wystąpienia pokontrolne z przeprowadzonych przez Ministerstwo kontroli na podstawie przepisów ustawy o administracji rządowej⁶¹. Zauważył, że udostępnianie informacji publicznych następuje również nie tylko w drodze ogłaszania informacji publicznych w BIP, lecz także m.in. poprzez faktyczne jej udostępnianie (w drodze wyłożenia lub wywieszenia, na wniosek, w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku). Zdaniem z-cy dyrektora BM daje to możliwość szerokiego dostępu do informacji publicznej będącej w posiadaniu organu zobowiązanego do jej udzielenia.

(akta kontroli str. 449-450)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Ministerstwo w większości przypadków w prawidłowy sposób realizowało zadania dotyczące udostępniania informacji publicznej. Strona internetowa BIP Ministerstwa prowadzona była na ogół rzetelnie. Stwierdzone w niej braki (numeru telefonu co najmniej jednej z osób redagujących stronę i instrukcję obsługi strony) zostały uzupełnione w trakcie kontroli. Nie zamieszczano natomiast na tej stronie pełnych informacji o przebiegu i efektach kontroli przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne. Udostępnienie informacji następowało w sposób i w formie zgodnej ze złożonym wnioskiem. Czynność odmowy udostępnienia informacji dokonywana była w formie decyzji administracyjnej, która spełniała wymogi Kpa. Udostępniane przez Ministerstwo w portalu danych informacyjne sektora publicznego do ponownego wykorzystania były systematycznie weryfikowane i aktualizowane. Prawomocne wyroki sądów administracyjnych w zakresie udostępniania informacji publicznych zostały przez Ministerstwo wykonane.

⁶⁰ Dz. U. Nr 10, poz. 68.

⁶¹ Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

W MEiN nie opublikowano planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, co było niezgodne z art. 14 ust. 5 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W dwóch przypadkach decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej wydano z opóźnieniem wynoszącym 84 i 55 dni, co w ocenie NIK naruszało uregulowania art. 13 udip.

W opinii NIK stwierdzone nieprawidłowości dotyczące przekroczenia ustawowych terminów na udostępnienie informacji publicznej świadczą o niewystarczającym monitorowaniu procesu realizacji wniosków o udostępnienie informacji publicznej.

IV. Wnioski

W związku z powyższymi ustaleniami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rozpatrywanie wniosków o udostępnianie informacji publicznej w terminie określonym w art. 13 ust. 1 udip, a w przypadku braku możliwości dotrzymania tego terminu, poinformowanie wnioskodawcy o powodach opóźnienia oraz terminie, w jakim informacja zostanie udostępniona, zgodnie z art. 13 ust. 2 udip.
2. Opracowanie i opublikowanie planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.
3. Udostępnianie pełnych informacji o przebiegu i efektach kontroli przeprowadzonych przez podmioty zewnętrzne.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa NIK. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

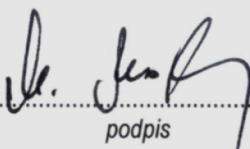
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 11 października 2022 r.

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Małgorzata Motylow

.....
podpis

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

KNO. 410.005.01. 2022

P/22/003

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Warszawa 1
Skrytka pocztowa P-14
00-950 Warszawa

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE - POLOGNE
Umowa nr ID 484453/W
z Poczta Polska S.A.

R

(00)259007734374452282

(00)259007734374452282

Poczta Polska
Opłata pobrana _____ zł _____ gr

2022

Za zwrotnym
potwierdzeniem odbioru

MINISTERSTWO EDUKACJI I NAUKI
KANCELARIA OGÓLNA
wpł. dnia 2022 -10- 17 4
Nr
podpis pr. kancelarii godz.

Sz.P.
Przewyższenie
Minister Edukacji i Nauki
Ministerstwo Edukacji i Nauki
ul. Wspólna 1/3
00-529 Warszawa

ZA ZWROTNYM
POTWIERDZENIEM ODBIORU

2